

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/156/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216204026
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8216204026.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Diany Vlčkovej v spore žalobcu: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti žalovanému: E. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. J. XX, I. XX L., o zaplatenie sumy 1.820 eur s prísl, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov zo dňa 25.04.2017, č. k. 6Csp/19/2016 -34 takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) žalobu zamietol v celom rozsahu a stranám nepriznal náhradu trov konania.

2. Súd prvej inštancie citoval ustanovenia § 261 ods. 3, § 497, § 499, § 502 ods. 1, Obchodného zákonníka, ustanovenia § 3 ods. 3 a § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ustanovenie § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ustanovenia § 1 ods. 1 a 2, § 2, § 3 ods. 1,2 a 5, § 4 ods. 1 až 5 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 8 Občianskeho zákonníka, § 54 ods. 1 a 2, § 565, § 566, § 100 ods. 1, § 101, § 106 ods. 1 a 2, § 415, § 420 ods. 1, § 39, § 40 ods. 1, § 41, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) a ustanovenia čl. 3 ods. 1 až 3, čl. 5, čl. 6 ods.1, § 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

3. V danej právnej veci mal súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že medzi žalobcom a žalovaným bol založený záväzkový vzťah, a to zmluvou o úvere zo dňa 14.12.2009 č. 800500319, na základe ktorej veriteľ poskytol dlžníkovi sumu 500 eur. Súd prvej inštancie vyhodnotil uzavretú zmluvu o úvere s poukazom na povahu účastníkov zmluvy a spôsobu uzavretia zmluvy, keď žalobca ako veriteľ je podnikateľský subjekt, ktorý na formulári a v pevne stanovených obchodných podmienkach určil obsah zmluvy, pričom druhá zmluvná strana - dlžník - zákazník (žalovaný) nemal možnosť obsah zmluvy ovplyvniť, ako spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v § 52-54 OZ. Súd prvej inštancie nespochybnil aplikáciu Obchodného zákonníka na vznik zmluvy o úvere, avšak pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až 54 OZ. Vzhľadom k uvedenému súd prvej inštancie podrobil vzniknutý záväzkovo právny vzťah medzi stranami sporu súdnej kontrole z hľadiska prijateľnosti dojednaní v kontexte spotrebiteľského práva a použil ust. Občianskeho zákonníka na posúdenie otázok týkajúcich sa splnenia či existencie dlhu, resp. premlčania. Dospel k záveru, že nárok žalobcu uplatnený v

tomto konaní je premlčaný a to v 2 - ročnej subjektívnej premlčacej dobe počítanej najneskôr odo dňa právoplatnosti trestného rozkazu, keďže týmto dňom najneskôr mal žalobca vedomosť, že škoda vznikla a kto škodu spôsobil a teda kto za ňu zodpovedá. Keďže žaloba bola podaná na súde dňa až dňa 29.07.2016, bola podaná po uplynutí premlčacej doby. Vzhľadom k uplynutiu subjektívnej premlčacej doby nemohol žalobcovi uplatnený nárok priznať, aj keby si ho uplatnil v rámci plynutia objektívnej premlčacej doby. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol a neprihliadal na tvrdenia žalobcu udávané v jeho písomných podaniach a nezaoberal sa ďalej jednotlivými zmluvnými dojednaniami a príp. ich neprijateľnosťou.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 Civilného sporového poriadku tak, že stranám nepriznal ich náhradu, keďže žalobca bol v konaní neúspešný a žalovanému žiadne trovy konania nevznikli.

5. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že postavenie žalovaného ako spotrebiteľa odmieta. Dňa 14.12.2009 uzatvoril so žalovaným zmluvu o úvere, na základe ktorej bol poskytnutý úver v zmysle § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka s tým, že všetky právne vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. Uzatvorenú zmluvu preto nie je možné považovať za zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Žalovaný navyše v zmluve o úvere uviedol a aj osobitne podpísal, že poskytované peňažné prostriedky využije na účel povolania. Súdna prax zhodne určila použitie Obchodného zákonníka nezávisle na dohode strán v prípade sporov zo zabezpečenia záväzkov zo zmluvy o úvere, ako aj v prípade vydania bezdôvodného obohatenia na základe neplatnej zmluvy o úvere. Je teda nepochybné, že zmluva o úvere sa bez ohľadu na dohodu zmluvných strán riadi Obchodným zákonníkom (§ 261 ods. 3 písm. d). Vtedy platná právna úprava neobmedzovala maximálnu výšku možnej prípustnej odplaty za poskytnutie úveru. Ak záväzkový vzťah vznikol pred 1.6.2014, aj odplata za poskytnutie peňažných prostriedkov sa riadi predpismi účinnými do 31.5.2014. Dovtedy ale zákonné obmedzenia odplaty neboli. Klient pri výbere zmluvnej spoločnosti sa rozhodoval slobodne, vážne, zrozumiteľne, nebol v tiesni a neboli mu poskytnuté nápadne nevýhodné podmienky, čo potvrdil svojím podpisom. V zmysle ustanovenia § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak bolo právo priznané právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia plniť. Uplatnený nárok nie je premlčaný a to z dôvodu, že Okresný súd Bardejov žalobcu rozsudkom zo dňa 30.05.2011 odkázal s nárokom na náhradu škody na občiansko právne konanie. Rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou vydaný vo veci 1T/63/2011 nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 21.06.2011. V zmysle ustanovenia § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla: to neplatí, ak ide o škodu na zdraví. Z ustanovení o premlčaní nároku na náhradu škody jasne vyplýva, že právo na náhradu škody sa premlčuje za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti z ktorej škoda vznikla. Z právoplatného a vykonateľného trestného rozkazu jasne vyplýva, že k udalosti došlo dňa 14.12.2009 a teda nárok bol uplatnený v premlčacej dobe.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „C.s.p.“) vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke, najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je opodstatnené.

7. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie, pokiaľ rozhodoval o premlčaní žalobcovho nároku, postupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka, keď svoje rozhodnutie založil na konkrétnych, výsledkami vykonaného dokazovania preukázaných skutočnostiach a tvrdeniach a jeho vyriešenie nastolenej otázky, kedy sa žalobca dozvedel, kto za škodu zodpovedá a o rozsahu škody, nie je založené na chybnom právnom posúdení. V danom prípade si žalobca uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody vyplývajúci zo zodpovednosti žalovaného za škodu podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, a to vo výške skutočnej škody v sume 891 eur zodpovedajúcej istine žalovanému poskytnutých peňažných prostriedkov 500 eur, vrátane poplatku 391 eur na základe uzavretej zmluvy o úvere č. 800500319.

8. Ako prvé sa odvolací súd zaoberal odvolacou námietkou žalobcu o tom, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným nemožno posudzovať ako spotrebiteľský a že na predmetný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka.

9. V danom prípade žalobcom uplatnený nárok má svoj základ v zmluve o úvere uzatvorenej medzi stranami sporu dňa 14.12.2009. V zmluve o úvere okrem údajov potrebných na identifikáciu žalovaného (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu), iné údaje umožňujúce identifikovať žalovaného ako subjekt konajúci v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (obchodné meno, IČO, miesto podnikania, číslo živnostenského registra, iné oprávnenie ako živnostenský list) vôbec uvedené nie sú.

10. Odvolací súd má za to, že zmluva o úvere uzatvorená medzi stranami sporu dňa 15.04.2009 je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), keďže ide o formulárovú zmluvu, kde žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaný je spotrebiteľ, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že zmluva bola uzavretá podľa ustanovení Obchodného zákonníka predmetná vec sa však týka záväzkovo - právneho vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou, ktorá je regulovaná osobitnou právnou úpravou obsiahnutou v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.). Ide o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Ide teda o typický občianskoprávny vzťah. Z obsahu spisu možno vyvodiť záver, že v prípade namietanej zmluvy ide o formulárovú zmluvu, ktorej obsah žalobca ovplyvniť nemohol. Za typovú zmluvu, ktorá sa používa vo viacerých prípadoch (štandardná, formulárová) treba považovať nielen všeobecné obchodné podmienky, ale aj predformulované znenia rôznych variant zmlúv, resp. zmluvných ustanovení.

11. S prihliadnutím na možný výskyt zastierania skutočného účelu uzatvorenia zmluvy má v prípade pochybností dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ. Existujúce pochybnosti treba odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že nespotebiteľský charakter musí byť preukázaný bezpečne spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže v žiadnom prípade byť len všeobecný nič nehovoriaci údaj o poskytnutí úveru na výkon, povolania ako v danom prípade, alebo zamestnania resp. podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis má výkon povolania a zamestnania, resp. podnikateľská činnosť s uzatvorením konkrétnej zmluvy a či dlžník pri uzatváraní zmluvy skutočne konal v rámci svojej podnikateľskej činnosti. Túto dôkaznú povinnosť si žalobca nesplnil, čo má na posudzovanie právneho vzťahu vzniknutého medzi žalobcom a žalovanou rovnaký vplyv ako keby v zmluve účel jej uzatvorenia uvedený nebol. Na základe uvedeného odvolací súd, tak ako aj súd prvej inštancie nemá pochybnosť o postavení žalovaného ako fyzickej osoby, nepodnikateľa a teda spotrebiteľa, a na uvedenom nič nemení ani možnosť označená v zmluve formulárového typu, že peňažné prostriedky prijaté z úveru žalovaný použije na výkon svojho povolania.

12. Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom je potrebné použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 z 19. 06. 2013 na základe ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

13. Právne bezvýznamný je poukaz žalobcu na ustanovenie § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka a ustanovenie § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

14. Ustanovenie § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka ustanovuje pri právach priznaných právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu desaťročnú premlčaciu dobu. Ustanovenie § 110 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je možné aplikovať na danú vec, žalobcovi nebolo priznané právo na

zaplatenie žalovanej sumy právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu (nebolo v uvedenom konaní jeho právo na zaplatenie žalovanej sumy zistené, ani určená lehota na plnenie, kedy sa má podľa rozhodnutia plniť). Vo veci 1T/63/2011 žiadne právo na náhradu škody žalobcovi priznané nebolo. Táto strana sporu bola odkázaná zo svojim nárokom na náhradu škody na občianskoprávne konanie, čo priamo vyplýva z trestného rozkazu Okresného súdu Bardejov zo dňa 30.05.2010, č.k. 1T/63/2011 - 34. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 21.06.2011.

15. Čo sa týka práva na náhradu škody toto podlieha premlčaniu. Pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba a to subjektívna (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) a objektívna (§ 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávisle. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku poškodeného týkajúcu sa jeho vedomosti o škode a vedomosti o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, teda o zodpovednom subjekte. Ak subjektívna premlčacia doba začne plynúť aj skončí v priebehu plynutia objektívnej premlčacej doby, v takom prípade sa právo premlčí uplynutím subjektívnej premlčacej doby.

16. Žalobca ako poškodený sa dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá najneskôr dňa 21.06.2011, kedy nadobudol právoplatnosť trestný rozkaz Okresného súdu Bardejov zo dňa 30.05.2011, č.k. 1T/63/2011-34. Žalobu na náhradu škody zo dňa 28.07.2016 podal na súde prvej inštancie dňa 29.07.2016, teda po uplynutí dvojročnej subjektívnej premlčacej doby vyplývajúcej z ustanovenia § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Vzhľadom na skutočnosť, že právo žalobcu je premlčané, s poukazom na ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa mu toto právo nebolo možné priznať.

18. Pokiaľ žalobca v odvolaní poukazuje na skutočnosti týkajúce sa maximálne prípustnej výšky odplaty, tieto argumenty odvolací súd nevyhodnocoval, nakoľko žalobca nimi vôbec nereflektuje na závery súdu prvej inštancie obsiahnuté v odôvodnení napadnutého rozhodnutia.

19. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 C.s.p. ods. 1 a 2 rozsudok ako vecne správny potvrdil.

20. O trovách odvolacieho konania rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 C.s.p. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že úspešnému žalovanému v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný.

21. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 C.s.p., v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).